

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku

2011/2068(INI)

26. 1. 2012

STANOVISKO

Výboru pro průmysl, výzkum a energetiku

pro Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

k Evropě účinněji využívající zdroje
(2011/2068(INI))

Navrhovatel: Kent Johansson

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pro průmysl, výzkum a energetiku vyzývá Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin jako věcně příslušný výbor, aby do svého návrhu usnesení začlenil tyto návrhy:

1. zdůrazňuje význam účinného využívání zdrojů pro dosažení cílů strategie Evropa 2020; vyzdvihuje skutečnost, že má-li se zvýšit konkurenceschopnost evropského průmyslu a omezit současná závislost Evropy na dovážených zdrojích, zejména na surovinách, je naprosto nezbytné oddělit otázku reálného hospodářského růstu od spotřeby zdrojů, zejména materiálů; je přesvědčen, že by v tomto ohledu měl hrát klíčovou úlohu rámcový program pro výzkum a inovace Horizont 2020; vyzývá Komisi, aby poskytla podrobnější údaje o způsobu, jakým bude pokrok členských států směrem k účinnějšímu využívání zdrojů konkrétně hodnocen v rámci procesu evropského semestru; vyzývá členské státy, aby přijaly národní plány pro účinnější využívání zdrojů zahrnující konkrétní opatření a cíle v souladu s cíli plánu EU;
2. zdůrazňuje, že voda je životně důležitým zdrojem, jenž musí být v EU účinně chráněn a spravován; domnívá se, že vzhledem k tomu, že se povodí řek nacházejí většinou na území několika členských států, je třeba, aby se do vodního hospodářství vkládaly společné investice;
3. upozorňuje na to, že úspěch politiky účinného využívání zdrojů je do značné míry závislý na jejím souladu se všemi relevantními vnitřními i vnějšími politikami EU a na tom, zda se členské státy politicky zavážou, že ji budou uplatňovat; naléhavě vyzývá Komisi, aby předložila jasné cíle, jejichž plnění bude možné kvantifikovat a doložit, jakož i ukazatele a opatření, včetně zvláštních cílů a konkrétních legislativních iniciativ, které by měly být podpořeny potřebnými finančními prostředky a mechanismy, jež zajistí úspěch této stěžejní iniciativy; vyzývá Komisi, aby zajistila soulad plánu pro Evropu účinněji využívající zdroje se strategií EU v oblasti surovin;
4. podporuje myšlenku Komise, aby se daňové břemeno přestalo spojovat s pracovní silou a aby se převedlo na míru využívání zdrojů energie a dopadu na životní prostředí; domnívá se však, že v mnoha odvětvích není zdanění nerostných zdrojů vhodný daňový nástroj pro zvýšení účinnosti zdrojů; vítá záměr motivovat členské státy k tomu, aby postupné rušení subvencí poškozujících životní prostředí urychlily na základě plánů a harmonogramů a aby o nich podávaly zprávy v rámci svých národních reformních programů; domnívá se, že by se toho mělo dosáhnout způsobem, který negativně neovlivní konkurenceschopnost EU ani nezvýší riziko úniku uhlíku; naléhavě žádá členské státy, aby podporovaly nové technologie a udržitelný růst mj. tím, že zajistí, aby jejich politiky v oblasti veřejných zakázek lépe zohledňovaly účinné využívání zdrojů; domnívá se, že by se mělo intenzivněji pracovat na rozvoji kritérií a jejich využívání ze strany veřejných orgánů;
5. poukazuje na to, že nepřímé zdanění nebo zrušení stávajících dotací nejsou vhodnými nástroji pro dosažení účinnějšího využívání zdrojů, neboť by mohly vést k negativním externalitám v různých odvětvích a vyvolat problémy související se sociální nerovností; upozorňuje na to, že jakékoli zvýšení celkových nákladů na suroviny by mohlo mít rovněž

za následek odliv investic z EU;

6. připomíná skutečnost, že by účinné využívání zdrojů mělo EU pomoci zvýšit technickou úroveň jejích postupů, a dosáhnout tak většího využití surovin v průběhu celého hodnotového řetězce (při těžbě, zpracování, rafinaci a recyklaci);
7. podtrhuje fakt, že mnoho průmyslových odvětví zásadním způsobem zvýšilo účinnost využívání zdrojů, zejména z důvodu extrémního nárůstu cen; zdůrazňuje však, že zvýšení účinnosti využívání zdrojů je podmíněno zásadní změnou vzorců spotřeby ve společnosti a změnami ve výrobě, jež budou motivovány spíše výkonem, nežli trendy a jichž bude možno dosáhnout novými postupy v rámci inteligentního řízení zdrojů a politikami s maximálním přínosem pro růst, zaměstnanost a energetickou bezpečnost EU; požaduje proto:
 - aby se investovalo do inovačních modelů podnikání;
 - aby se věnovala zvláštní pozornost opětovnému využívání surovin prostřednictvím investic do designu produktů, které fungují spolehlivě po delší dobu (od doby, kdy byly umístěny na trh, do konce jejich životnosti), které je po jejich opotřebení možno snadno zpracovat ve smyslu recyklace a nakládání s odpady a které lze rovněž snadno opravit a opětovně využít;
 - aby se investovalo do výzkumu nových udržitelných těžařských a metalurgických technologií;
 - aby se na základě posouzení dopadu rozšířila působnost směrnice o ekodesignu, a to tak, aby zahrnovala kritéria, jako je účinné využívání zdrojů, podíly recyklovaných materiálů, udržitelnost a opětovná použitelnost, a aby se tato směrnice důsledně uplatňovala;
 - aby se přijal program vedoucího postavení („top runner“) jakožto účinný pobídkový mechanismus pro zlepšení účinnosti;
8. vyzývá Komisi, aby se v rámci stěžejních iniciativ „integrovaná průmyslová politika“ a „Unie inovací“ zaměřila na účinné využívání zdrojů, tak aby tyto iniciativy zahrnovaly rozvoj dlouhodobých odvětvových průmyslových strategií a politik potřebných pro pomoc při přechodu k nízkouhlíkovému hospodářství a k hospodářství, které účinně využívá zdroje a energii;
9. vyzývá k urychlenému provedení rámcové směrnice o odpadech, a zejména jejích hierarchizačních ustanovení, jež by měla být zaměřena na upřednostnění prevence, opětovného využití, recyklace a dalšího využití odpadu před metodami jeho likvidace a na pokračující omezování skládek;
10. upozorňuje na to, že je třeba používat alternativní produkty a změnit vzorce spotřeby náročné na energii a materiál, aniž by se tím snížila úroveň výkonu, a že je nutné využívat alternativní suroviny a jiné materiály v zájmu snížení energetické náročnosti výrobních postupů;

11. poukazuje na to, že nejjistějším způsobem, jak dosáhnout účinnějšího využívání zdrojů, aniž by došlo k narušení evropských průmyslových kapacit, růstového potenciálu a konkurenceschopnosti, a jak zlepšit dostupnost a výkon technologií nutných pro účinnější využívání zdrojů a zvýšení ekonomické konkurenceschopnosti, jsou investice do výzkumu, vývoje a inovací; požaduje proto:
- aby se aktivity v oblasti evropského výzkumu, vývoje a inovací harmonizovaly s cíli v oblasti účinného využívání zdrojů;
 - aby byly v rámci programu Horizont 2020 (v rámci programů týkajících se společenských výzev a konkurenceschopnosti průmyslu) a v rámci zvláštních nástrojů pro malé a střední podniky dostatečně financovány programy výzkumu a inovací v oblasti účinného využívání zdrojů, jakož i výzkum nových alternativních materiálů;
12. zdůrazňuje, že má-li být evropský průmysl konkurenceschopnější a inovativnější, je důležité, aby Evropa využívala vlastní zdroje; vyzdvihuje úlohu nových těžebních technologií pro podporu udržitelné těžby;
13. vyzývá Komisi, aby pro měření spotřeby zdrojů co nejdříve vypracovala přesné ukazatele vycházející z celého životního cyklu surovin, a umožnila tak navrhnout efektivní politiky účinného využívání zdrojů, přizpůsobit se budoucím trendům a zvládat případy reálného i uměle vytvořeného nedostatku surovin;
14. oceňuje, že Komise zveřejnila nový akční plán pro ekologické inovace, k čemuž se zavázala v plánu „Unie inovací“, a vyzývá k jeho trvalému dodržování;
15. připomíná, že účinné využívání zdrojů by nemělo být cílem samo o sobě, ale že by mělo být nezbytným nástrojem pro dosažení rozvoje, růstu, udržitelnosti, konkurenceschopnosti, zaměstnanosti a prosperity pro evropské občany a podniky;
16. domnívá se, že přírodní materiály, včetně ušlechtilých dřev a nerostů, lze úspěšně využít jako náhradu za stavební materiály, které jsou v dnešní době využívány;
17. zdůrazňuje, že hlavní překážkou úplné recyklace tříděného komunálního odpadu je nedostatek koncových uživatelů; domnívá se, že systémy inovačních technologií a finanční podpory pro malé a střední podniky jsou nezbytné, aby byly za pomoci těchto zdrojů vyráběny vysoce kvalitní produkty, které budou splňovat požadavky trhu;
18. vyzývá centrum evropských inovačních partnerství a centrum inovace znalostí, jejichž založení je v rámci strategie nakládání se surovinami plánováno, aby se nezabývala pouze aspektem udržitelné těžby, řízení a recyklace zdrojů, ale také prevencí, opětovným využitím surovin a jejich nahrazováním;
19. vyzývá Komisi, aby prozkoumala, jak lze zvýšit účinnost využívání zdrojů v těžebním a zpracovatelském průmyslu EU za účelem posílení konkurenceschopnosti a udržitelnosti, mimo jiné prostřednictvím podpory používání nových technologií a rozšíření výroby vedlejších produktů souběžně s obecnými kovy;
20. domnívá se, že evropské zdroje by měly být řízeny strategičtějším a ekologičtějším

způsobem; zastává názor, že by se mělo vyvinout větší úsilí v oblasti správy stávajících zdrojů v EU, zejména nerostů, kovů a dřeva, jakož i zdrojů energie, včetně fosilních paliv; zdůrazňuje potenciál EU přispívat k pokrytí vlastních potřeb, pokud jde o nerostné suroviny, a vyzývá ji ke snížení její závislosti na dovozu surovin získaných ekologicky neudržitelným způsobem;

21. je toho názoru, že průmysl v členských státech by měl stále více využívat domácí suroviny; zdůrazňuje, že domácí zdroje by měly být spravovány tak, aby se zajistilo, že se s nimi nebude plýtvat a že budou využívány k užitku místních společenství, například prostřednictvím daňových příjmů nebo pracovních míst v zařízeních na zpracování surovin umístěných v blízkosti míst, kde jsou využívány;
22. zdůrazňuje, že pro zajištění dodávek nerostných zdrojů pro členské státy je nezbytné postupovat podle zásady udržitelného rozvoje, a tudíž chránit ložiska fosilních paliv, rozvíjet potenciální zdroje a předkládat náležité politiky pro oblast těžby nerostných zdrojů;
23. vyzdvihuje skutečnost, že lesní zdroje EU mají velký potenciál přispět ke splnění cílů EU v oblasti účinného využívání zdrojů a že představují udržitelný způsob zvyšování energetické účinnosti jejího stavebnictví;
24. naléhavě žádá EU, aby v oblasti výroby a používání bioproduktů podporovala využívání biomasy jakožto obnovitelné suroviny;
25. zdůrazňuje nutnost posílit ochranu lesů v EU a konsolidovat související metody předcházení rizikům, neboť lesní zdroje a ekologické vlastnosti dřeva představují významný přírodní kapitál; žádá o vytvoření finančních nástrojů na podporu opatření pro předcházení lesním požárům a pro prevenci parazitů; vyzývá Komisi, aby spolu s dřevařským průmyslem posoudila prostor pro přijetí konkrétních opatření zaměřených na udržitelné využívání lesních zdrojů, zejména prostřednictvím pilotních projektů; vyzývá k lepšímu uplatňování opatření v oblasti lesnictví, která již byla přijata v rámci různých politik EU, s cílem zvýšit hospodářskou hodnotu lesů a zajistit větší dostupnost dřeva, např. prostřednictvím opětovného zalesňování v rámci programů rozvoje venkova;
26. zdůrazňuje potřebu investic do recyklace surovin a vzácných zemin, neboť těžba, rafinace a recyklace vzácných zemin mají závažný dopad na životní prostředí, nejsou-li náležitě řízeny;
27. vyzdvihuje význam posílení kontroly nelegálního vývozu odpadu s cílem udržet cenné suroviny v EU;
28. upozorňuje na zvýšený celosvětový zájem o přírodní zdroje a technologicky hodnotné kovy; zdůrazňuje, že to, zda bude hrát Evropa z politického či technologického hlediska celosvětově vůdčí roli v oblasti udržitelného rozvoje a zda se bude rozvíjet její konkurenceschopnost a potenciál jejích „zelených pracovních míst“, je do vysoké míry podmíněno zabezpečením dodávek těchto dovážených zdrojů; žádá, aby se v zájmu vytvoření evropské přidané hodnoty vypracovala:

– politika EU pro oblast průmyslových inovací založená na zásadách snižování,

- opětovného používání, recyklace a nahrazování surovin;
- komplexní strategie pro udržitelné dodávky surovin pro EU, zejména vzácné zeminy a prvky, a to ze zdrojů Unie; poukazuje na to, že tato strategie by měla zahrnovat i obchodní politiku EU, která bude založena na transparentnosti, vzájemnosti a úctě k demokracii a v souladu s ochranou životního prostředí a udržitelným rozvojem vyvážejících zemí;
29. vyzývá k tomu, aby byla dodatečně věnována pozornost inovačním technologiím umožňujícím opětovné a další využití cenných surovin, jako je získávání hodnotných materiálů ze skládek a z městských odpadů;
30. vyzývá Komisi, aby posílila poradenské služby v oblasti účinného využívání zdrojů, zejména pro malé a střední podniky, například prostřednictvím konsolidace souvisejících programů řízených Evropskou agenturou pro konkurenceschopnost a inovace (EACI); vyzývá Komisi, aby podporovala malé a střední podniky v této oblasti prostřednictvím podpory sdílení osvědčených postupů mezi členskými státy a aby poskytla přístup k souvisejícímu výzkumu v rámci 7. rámcového programu a programu Horizont 2020;
31. zdůrazňuje význam dovedností a odborné přípravy; vyzývá Komisi a členské státy, aby se v této souvislosti zapojily do úzkého dialogu se sociálními partnery, akademickou obcí a průmyslem; vyzývá Komisi a členské státy, aby ve spolupráci s průmyslem a akademickou obcí podporovaly účinné využívání zdrojů prostřednictvím zvláštních univerzitních programů a stipendií; dále v této souvislosti podporuje související výměnné programy, jako je program Erasmus Mundus zaměřený na nerostné hospodářství a životní prostředí.

VÝSLEDEK KONEČNÉHO HLASOVÁNÍ VE VÝBORU

Datum přijetí	25.1.2012
Výsledek konečného hlasování	+: 54 -: 0 0: 0
Členové přítomní při konečném hlasování	Gabriele Albertini, Amelia Andersdotter, Zigmantas Balčytis, Ivo Belet, Bendt Bendtsen, Jan Březina, Reinhard Bütikofer, Maria Da Graça Carvalho, Giles Chichester, Jürgen Creutzmann, Pilar del Castillo Vera, Dimitrios Droutsas, Christian Ehler, Vicky Ford, Gaston Franco, Adam Gierek, Norbert Glante, András Gyürk, Fiona Hall, Jacky Hénin, Kent Johansson, Krišjānis Kariņš, Lena Kolarska-Bobińska, Philippe Lamberts, Bogdan Kazimierz Marcinkiewicz, Angelika Niebler, Jaroslav Paška, Vittorio Prodi, Miloslav Ransdorf, Herbert Reul, Teresa Riera Madurell, Jens Rohde, Paul Rübig, Salvador Sedó i Alabart, Francisco Sosa Wagner, Konrad Szymański, Britta Thomsen, Evžen Tošenovský, Ioannis A. Tsoukalas, Claude Turmes, Vladimir Urutchev, Adina-Ioana Vălean, Alejo Vidal-Quadras
Náhradník(ci) přítomný(í) při konečném hlasování	Antonio Cancian, Francesco De Angelis, Seán Kelly, Werner Langen, Zofíja Mazej Kukovič, Vladko Todorov Panayotov, Mario Pirillo, Vladimír Remek, Peter Skinner, Silvia-Adriana Țicău